

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtstopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravišništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Volilni shod v Loki

dne 15. avgusta.

Škofjaloka je pokazala denes svoje liberalno lice in kot vredna družica pristopila v kolo krajev in mest, v katerih so se volilni shodi že vršili. Škofjaloka je pa s tem shodom tudi dala dokaz, da so tukajšnji mestjani politično zreli in tudi vrli domoljubi in narodnjaki.

Po odboru v ta namen sestavljenem, obstoječim iz gg. Guzelj, Hafner in Naglič, zbrali so denes dopoldne v I. nadstropji „pri zlatej kroni“ gospodje: Detelja, Guzelj, Naglič, Kramar, Homan, Deisinger Jožef, Deisinger Georg, Deisinger Avgust, Payer Venc., Demšar, Franc, Fabiani, Janez Šušnik, Faul, Jesenko France, Ručigaj Jaka, Maček, Triller Lovro, Jesenko Janez, Tobias Fr., Burghard, Gaber, učitelj Sader, Pokorn J., Jerman, Hafner Janez, Porenta, Andrejevič in trije kovači — poséstniki. Razen teh pa še nekoliko drugih gospodov, ki pa nemajo volilne pravice v Loškem mestu, katero je itak po navedenih volilcih v ogromni večini reprezentovano.

Zborovanje prične gosp. Guzelj, kateri nazdravi pričujoče volilce, poudarja namen današnjega shoda in nasvetuje za predsednika Otona Deteljo, ki je bil per acclamationem sprejet.

Zahvaljuje se za čast prevzame gosp. Detelja predsedništvo in razlaga v kratkem a tehtnem govoru pomen in važnost direktnih volitev. Pravi med drugim: „Mi Slovenci smo bili dozdaj na Dunaji slabo zastopani. Odkar je umrl rajni dr. Toman, nismo imeli nobenega poslanca na Dunaji, nad katerim bi imeli veselje, na katerega bi mogli biti ponosni.“

Potem predstavlja volilcem kot kandidata k shodu povabljenega in navzočnega gospoda dr. Valentina Zarnika, ki je bil živahno nazdravljen.

Na to poprime besedo g. Naglič in priporoča kot kandidata dr. Zarnika, kateri je obče znan, se vsegdar in povsod potezal za naše pravice in ima vse lastnosti, katerih je treba pravemu poslancu. Končno vabi gospoda dr. V. Zarnika, naj razvije svoj program.

Dr. Zarnik izpeljuje potem svoj program v dolgem in jedrnatem govoru, ki je pa preobširen, da bi mogli celega priobčiti. Razpravlja razna politična vprašanja, obrisa govornik stališče, katero bode zavzimal v vsakem posameznem slučaju, se odločno izreče za železnico iz Loke v Trst, za katero se bode po vseh svojih močeh poganjal, ne žrtvovaje jej ni ene narodne pravice, poudarja važnost šol in šolskih postav in karakterizuje tako imenovano „pravno“ stranko in njene cilje, od katere bi želi le Raušer, Thun in Weiss-Starkenfels, znani policaj, ki je še huji kakor naš Ahčin. Potem zatrdi, da nikakor ne pojde z nemškimi liberalci „durch dick und dünn“, da bode glasoval v državnem zboru za upeljavo narodnostnih postav (Nationalitätengesetz) a vsikdar nasprotoval, da bi se z avstrijsko vojsko papežu dežele nazaj pribojevale, ter da bode vse slovenske narodne pravice branil in varoval. —

Govor je bil z mnogimi živio-klici sprejet.

Po kratkem nagovoru gosp. Nagliča je bil potem dr. Zarnik enoglasno za kandidata mesta Loke v gorenjsko-notranjski skupini izbran.

Zbor potem sprejme naslednjo, po gosp. Nagliču predlagano resolucijo:

I. Mi denes 15. avgusta v Škofjiloki zbrani volilci, pripadajoči v skupino gorenjsko-notranjskih mest in trgov soglasno pristopamo narodnemu programu, priznamo od vseh Slovencev.

II. Mi zavržemo tako imenovani „pravni“ program, ker je protiven svobodi in narodnemu napredku v vsacem obziru, ker pospešuje edino le reakcijo in služi sebičnim namenom fevdalizma in ultramontanizma, ker je tedaj narodu na škodo in pogubo.

III. Mi proglašamo za svojega kandidata v državni zbor gospoda dr. Valentina Zarnika, v katerega stavimo svoje popolno zaupanje.

Ta resolucija od točke do točke po predsedniku gosp. Detelji na glasovanje dana, je bila enoglasno sprejeta in zbor navdušeno votira: Slava našemu kandidatu gospodu dr. Valentinu Zarniku!

Po zboru, ki se je vršil v najlepšem redu, se je množina sešlih volilcev skupno radovala „pri kroni“ in pri Guzelji in se pozno v noč razšla v prijetnej nadi, da skoraj tudi druga mesta skličejo enake volilne shode in posnemajo vrle Ločane, ki so dali tako sijajen izgleđ.

V Ljubljani 16. avgusta.

— K svojemu poročilu o nemškutarski agitaciji in o nemškutarskih kandidatih, ki smo ga v zadnjem listu objavili, dodajamo še sledečo, nam od druge strani došlo vest: Za ljubljansko okolico, Litijo itd. namerava od nemškutarske stranke kandidiran biti znani „Figarov“ „Heiterkeitsminister“ iz Šmerlingove dobe“ advokat Brolich v Ljubljani. Kdo bode neki tega patrona volit šel?

Listek.

Nedeljska pisma.

X.

Kdor govoriti kaj ne ve,
On vrème hval' al' toži;

gospica! kaj ne, Vi mi ne boste po „noviško“ očitati, da mislim morda po gori navedenej sentenci „otrobe vezati“, ako Vam povem, kako lep je današnji dan? Lejte, azurno nebo, na katerem ga nij oblaka, je nij meglice, se tako „mirnopolono“ razpenja čez ta borè svet, ki je v vsej svojej smešnej in resnej norčavosti vendar tako krasen in radosti poln, kakor da ne bi bil nikdar gostoval onega čudnega sina, ki je štirideset let na enej nogi stal samo zato, da bi pozneje v nebesih po obeh dveh hodil. In lejte, gospica moja! Tako mirno in tiho je po goščatih dobravah, in krog ob podnožji planin,

kakor da bi se bila stvarnica učila pri gospodih Barbo in Poklukar, ko sta še sedela v lesenjači pred škotskimi vrati, ter čakala, kedaj ju kdo kaj vpraša. Da, da, krasen dan je! In solnce, oh zlato solnce pak pošilja tisoče in tisoče gorkih žarkov sem doli na nas trpke zemljane, — ko bi se le naš fajmošter ne jezil vsako nedeljo zaradi lepega vremena, ki škoduje krompirju in repi, ter ne napravljaj večnih procesij za dež in spet za dež — kako bi se jaz v svoji nedolžnosti veselil tega jasnega jutra. Po zeleni travi in po nježnem perjiči razcvetujočih se marjetic se lesketajo rosne kaplje v svojem divnem demantovem svitu, kakor bi se morda bliščel na Njegovih prsih tisti „orden“, za katerega je prosil, — pa zastonj. Na vrtilih, po sedanjem drevji se rudečé mej košatimi vejami zoreča jabelka, in kraj ceste s polne jablani se svetijo debeli čebularji tako žarno, kakor Klunov obraz, kadar pošlje „Vater-

land“-ovo opravišništvo svojemu dopisniku zasluženi petak za velevažno poročilo, da se je nekje na Notranjskem neka farovška kuharica pridušila, da bode Hohenwarth izvoljen. Pisani metuljčki se zibljejo po travnikih, in čebelice brenčijo od cveta do cveta, beroče duhtečo sladčico tako pridno in veselo, kakor bi ne bil še nikdar kakov „framasonski kloštrobutar“ medene potice jedel; — hladni vetrič pa maje počasi veje in vrhove sivih vrb ob bližnjem potoku — gospica, ali nij res lepo?

Ljubljanski filister pa sname svojo praznično suknjo s klina, in z debelim cepom v roki se napoti v „zvezdo“, kjer opazujejo tanjkonogi lajtnanti, gori in doli rožljaje, se svojimi neobhodnimi nosoščipalniki, bledelečne krasotice, ki se svilo in žametom pometajo prašnji tlak mestne promenade. Naš filister zaničljivo gleda te in one — in kaj bi mu človek zameril? Mož nema pojma o

— Z „Novicami“ nemamo veselja na dolgo polemizirati, saj kakor je iz zadnjega lista 730tih naročnikov razvidno, samo gg. kaplanje v njem slovensko politiko odločujejo. Tako je neki kaplan Žgur v zadnjih „Novicah“ g. Pfeiferja, ki je bil na Raki od 150 volilcev postavljen za kandidata in tudi v „Novicah“ potrjen, zdaj kar odstavil ga, in smešnega Liliputanca Irkiča na njegovo mesto porinil — „Novice“ so se pa temu in drugim kaplanom takoj udale in surovo zabavljajo na spoštovanega g. Pfeiferja. Razume se, da bode gosp. Pfeifer navzlic temu vendar-le voljen. Prijatelji pošteno narodne stvari naj na Dolenjskem tem energičneje zanj delajo, čem perfidnejši ga domači fanatiki — razdorniki napadajo.

— Jutri, t. j. baš ob času, ko bode ta list našim bralcem v roke prišel, bode velik shod slovenskih volilcev na Blanci za sevnjski in breški okraj, ki, kakor znano, s celjskim itd. skupaj voli. G. dr. Vošnjak je kot kandidat tja odpotoval. Kakor iz včerajšnjega „Gosp.“ vidimo, namerava menda tudi „pravna stranka“ tja svoj kontingent poslati, ker ple-dira, da naj ne bo niti njihov korifej Kosar niti dr. Vošnjak postavljen. Pravničarjem se mora že slabo goditi, da take predloge stavijo — ki, se ve da, ne bodo obveljali.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. avgusta.

Cesar je šel v kopel Išel, kjer bode tudi na jutrajšnji dan spadajoči svoj god praznoval. Ker pred svojim odhodom nij podpisal patentov o razpuščenju starega rajhs-rata in razpisanih novih volitev, ugiblje se sem ter tja. Eni pravijo, da ne bomo imeli še tako brž volitev, drugi, sosebno pa oficiozi trdijo, da akte nijso podpisani zato, ker nijso mogli še cesarju predloženi biti, ter da bode obadva akta cesar kmalu v Išu podpisal.

Ustavoverna vlada je dala na več krajih s silo razpustiti ali razgnati politične shode kat. pol. stranke. Ta vseskozi neliberalni čin se od strani vseh svobodnjakov pogublja, samo nemško - ustavoverna klika vladi v tem prav daje, ne pomislivši, da svoboda in ustavnost mora biti za vse.

Oficiozen prusk list očita **dunajskim dvorskim** krogom, da so pospeševali zedinjenje francoske, burbonske in orleanske rodovine. Prusija je zaradi tega nevoljna. Za to se prusačko - avstrijski listi zopet za prusko „prijateljstvo“ boje.

Znani **češki** namestnik Koller je baje v nekih dvorskih krogih namenjen, da bi postal novega ministerstva načelnik. Njegovo ministerstvo bi bilo sabljarsko-centralistično-ustavno-absolutistično.

Vnanje države.

Ruski list Golos piše: Nič bolj absurdnega se ne dá najti, nego je avstrijska zgodovina. Stoletij je bilo treba, da se je ustanovila njena edinost; a komaj se je ustanovila, pa se je zopet razparala, kakor slaba šiv. Ogri so habsburški škrlat raztrgali v dva kosa. Čehi hočejo imeti kos, ravno tako Poljaci. Nemci v Avstriji nježno škilijo na opru-seno Nemčijo. Istria in polovica tirolske je magnetizirana od Italije, in velik del Galicije se ima kmalu z Rusijo zediniti! Državna kasa je prazna. Nihče neče vladi več posoditi denarja; papirnati goldinarji padajo v vrednosti. Vsi avstrijski narodi nbožajo, le judje bogaté. Z eno besedo, strašen napredek je to, na kateri jo maha ta zvér z dvema trebuhoma, ki jej pravijo Avstrija

Francoski list „Ordre“, uradni organ bonapartistične stranke, objavlja dve izjavi. V prvi odgovarja na povabljenje fuzijonistične narodne skupščine, da bodo privrženci principa, naj se apelira na narod, pri restavraciji monarhije popolno malomarni. V drugem članku proklamira „Ordre“, da bode Francoska ali republika, ali cesarstvo. Odpoved orleanske familije to alternativo terja z absolutno oostrostjo. List pravi dalje, da ostane Francoska zvesta načelom revolucije leta 1789, in da bode odvrnilo Henrika V. to pošast „starega vladarstva.“ Te odločne izjave bonapartistov so naredile velik vtis. Dosti poslancev se je vrnilo v Versailles.

V seji **španjskih** kortesov se je izjavil minister notranjih zadev, da bode terjal, naj se izroče uporniki, ki so v druge dežele ubežali, nazaj. Angleška ladija je pripeljala karlistom 2000 pušk, 40 konj in 50 centov streljiva za karliste. Toda španjska vojna ladija je pred Fontarabijo angleško ladijo zasačila ter jo tirala v San Sebastian.

Turška vlada je suspendirala na dva meseca list „Levant Herald“ zaradi napadov proti turške in perziške vladi. Neki drug dekret je potlačil grški list „Konstantinopolen“ zaradi opravljanja ruske vlade.

Dopisi.

Iz Vipave 15. avgusta. [Izv. dop.] Sklenili smo bili tu odslej „Novičine“ dopisne popolnem pri miru pustiti, ker z bikom orati je nevhvaležno delo. Ali prebravši zadnje „Novice“, ne morem se omenjenega sklepa držati. Dosta smo navajeni od „Novic“, ali take infamije in perfidnosti nijsmo

pričakovali. — „Najpremožniši posestniki“ so pri nas „gola ironija“, misli moj gospod nasprotnik. Jako se motite! Ne veste li, da so — vsaj pri nas — premožnejši posestniki bolj omikani, — ker imajo vso materijalno podporo, da pridejo do omike — nego revni? Logično se mora tudi njihovo politično mnenje, ki izvira iz srčnega prepričanja, višje ceniti, nego ubogih samo od duhovnov odvisnih kmetov. Vi nam očitete aroganco, predrznost! To je nesramno, ker ravno Vi imate to lastnost v najvišji meri, to nam svedoči ravno Vaš dopis v zadnji številki Bleiweisovega organa. Vi imenujete „Sokolove“ plese škandalozne, da bi le naše narodne „Sokolovce“ pred svetom kompromitirali in grdili. Ko bi bil ta ples tako „škandalozen“, ne bi se ga bila udeležila vsa gospoda vipavska brez razločka politične barve, kar je spričevalo solidnega postopanja „Sokolovcev“, in toliko odličnih kmetских družin iz vipavske doline. Da pa je bil odziv pri prostem trškem ljudstvu, in o tem samem zdaj govorim, mlačen, je bilo krivo netaktno obnašanje gosp. Grabrijana ob 6. uri zjutraj na prižnici. Ne veste li, da ste pri sokolovski zvečerni zabavi navzočno občinstvo britko razžalili, očitaje mu udeležanje „škandaloznih“ plesov? Kakor Vas jaz razumem, hočete „Sokolu“ očitati razširjanje demoralizacije. V tem obziru bi naj bolje storili, da bi — molčali, saj veste zakaj. Mislili smo, da se je noviški dopisnik v št. 31, očitaje nam „neinteligenco“, v svoji slepi strasti prenačil, a motili smo se. V zadnjih „Novicah“ ponavlja, da je menil „mlade“ „Sokolovce“ in ž njimi v eno šajtrgo uprežene „starce“, kratko rečemo, vse, ki nijso duhovniki. To je aroganca.

Iz Notranjskega 14. avg. [Izv. dop.] Pred nekaj dnevi je umerl v Spodnjih Košanah neki premožni stari ali zakotnik, kateri je želel, da bi ga v Suhorjih in ne v Košani pokopali, in ta njegova želja bila je tudi njegova zadnja volja. Kaj ga je k temu koraku napotilo, nij znano, toliko se pa ve, da ranjki in njegov g. župnik nijsta bila zelo prijatelja. Zet ranjcega hoče njegovo zadnjo voljo spolniti, nadeja se, da jej ne bo nobeden nasprotoval, gre h gospodu župniku v Košano, mu predlaga zadnjo voljo ranjcega ter ga prosi, da dovoli njegovega tasta v Suhorjih po tamošnjem župniku pokopati. Ali župnik je družega mnenja, on

tem, kar imenujemo v navadnem življenji: poezijo. Jaz pa v svojej nedolžnej naivnosti najdem povsod in v vsakem, še tako materijelnem činu nekakovo idealno stran, in tisti dolgi penzionist s črno nabarvanimi brkami in tako baroko, ki vadi svoje negibčno telo pred kazino sem ter tje, se mi ravno tako poetičen dozdeva, kakor oni parfimirani Majerjev vatlorezec, ki pelje denes svoj nov zavrtnik à l' anglaise na sprehod. Le opazujva ju, gospica! Penzionirani stotnik nametikuje nališpanim otročičem, ki skakljajo po trati in mimogredé se ozira s kotom svojega očesa po rudečeličnih pestunjah, — duhteči vatlorezec pak imponira interesantnim gospodičinam, ki pred njegovim pogledom tako nedolžno povešajo svoje žareče oči. O, Heine, zakaj nijsi bil ti Ljubljanečan?! Verjemite mi, gospica! V zvezdi nij duha ni sluha o politiki. Vročekrvni ustavak ravno tako ognjeno zabava slovensko brineto, kakor hudomušni

mladoslovenec, — o starih nij govoriti — germansko blondino. „Pa zakaj to ne velja o starih?“ bode morda vprašali. Oprostite, pa vedite, da so „stari“ jeli po očetovem izgledu Paul de Kock-a studirati, in to je za starega Don Juana taisto, kakor baje pater Greuter-jeva pridiga za grofa Barbo-ta; — Paul de Kock in Greuter vse absorbirata.

In kar se poezije tiče — pravijo, da je nekov znani profesor slovenščine razlagal enkrat Vodnikov: „Na žgancih tropine in kislega zelja“ — in pri „tropinah“ izpeljavši to besedo iz jezikov, ki so jih govorili pod Himalajo ali v Kamčatki, ne znam kje, — je dejal, da je to jako poetični izraz; če so torej tropine tako poetične, bogme, zakaj bi Majerjev vatlorezec in njegov à l' anglaise ne imela pravice, si ono lepo lastnost pripisovati.

Sploh bi se dalo o poeziji mnogo govo-

riti, pa to je jako nevarno. Kajti, ako kot eksempl svete poezije navedem znano:

Preljubi svet Lenart
Kako si ti svet

bodo sicer dejali, da je to lepa, hvalevredna pesen; ako pa pojem dalje:

Imaš majheno faro
Pa dosti deklet,

me bode gotovo razupili, da sem „brezverni konkordatobombež“; oh saj pravim, naj bolje je, ako človek išče poezije tam, kakor denes jaz — v „zvezdi“ pri lajtnantih in rokodelskih pomagačih.

In bog obvaruj, da bi mi prišlo na um, njega poetičnega imenovati, kadar zapazim, s kakim favničnim obrazom ogleduje nježni cvet ljubljanskega ženstva. Samo kadar se oglasi on v katoliškem društvu s kako ognjeno apostrofo za ujetnika v Vatikanu — potem, oh potem je poetičen, kakor — Falstaf v košu. —

pravi, da to ne gre, da ne bo nikdar dovolil, tasta v Suhorjih pokopati, da je to sploh nemogoča stvar. Zet ranjcega dokazuje, da gospod župnik nema nobenih razlogov volji ranjcega nasprotovati, da se gospod župnik hoče nad starčkom še po njegovi smrti maščevati. Mogoče tudi, da je bil gospod župnik misli, da brez truda nij zaslužka in da učiniti jo more tako, da zaslužek mu ne more oditi ter nagajati kar se da. Ker so bile tudi vse prošnje zastonj, pritoži se zet pri gospodu dekanu; ta razvidi da gospod župnik brez vsega uzroka nasprotuje, ali reče, da on v tem obziru nema pravice zapovedati, da naj se pa h gospodu knezo-škofu v Ljubljano potrudi, tam mu bo nemudoma pomoč.

To bi bil on storil, ali pokop se nij dal več zaradi prevelike vročine odlašati, zavoljo tega nij šel v Ljubljano, temuč k okrajnemu glavarju v Postojno, kjer mu je bila pomoč bliže. Ondi dobi pisano povelje za košankega župnika, da ako ne zadostuje zadnji volji ranjcega, ima pravico njegov zet ga na suhorskem pokopališču brez duhovnika pokopati. To je pomagalo, — moral se je pa še z župnikom prepirati; košanški nij hotel povelja okrajnega glavarja prevzeti misleč, da nema nobeden oblast njemu zapovedati, suhorski zopet je ljudi strani podil, kateri so jamo kopali, treba bilo jim je na srce položiti, da se bode pogreb, ako se mu še kakšne ovire delajo, pod varstvom oborožene moči vršil, kar je prečastito gospodo menda le prestrašilo, in košanški župnik je dovolil pogreb na Suhorjih proti temu, da on mrliča k pokopu sprejme, kar se je tudi zgodilo. Po takem činu je košanški župnik deloma svoj namen dosegel, ker pri pogrebu nij samo suhorska cerkev, ampak tudi on in košanska cerkev služila, kar bi se še prezrlo, ali prezreti nij mogoče potov, sitnosti in jeze, katero je nikdar sita samovolja in trmoglava prouzročila. Takšni gospodje bodo pri prihodnjih volitvah naši zapupni možje, naši zastopniki, ka-li? Prav v lepem svitu se kaže pri onem krščanski ljubezen, ljubezen do svojega bližnjega; na pravem potu ste, „vero v nevarnost“ spraviti. Vi ste pač prvi, kateri jej temelj spodkopujete, ne pa mi posvetni, kakor se vam ljubi nevednemu ljudstvu vedno dokazovati. Pri tacem postopanju nij čuda, da

Pa lejte gospica, pripovedoval sem Vam, kako lepo in jasno danes solnce sije, ravno tako, kakor tedaj v pisanem rožniku, ko sem Vam predčuteč poročal, da bodem pal v roke brezzobim tercijalkam, akoravno sem si bil kot geslo izvolil besede evangelistove: „Blagor onim, ki so nedolžnega srca.“

Nad manoj se je izpolnila ona osoda — pa vendar sije danes „to solnce rumeno“ ravno tako veselo, kakor nekdanj, in po daljnih vinogradih zori na vitkej trti sladka kaplja; kmalu bo prišla rumenolistna jesen s svojim sadom, ki ga je obetal pomladni cvet; in potem bode sedela zvečer vesela družba prijateljev pri polnih kozarcih, — trkali bodo na zdravje Vam gospica in meni, h koncu pa bodo melanholičnega srca zapeli:

Oja, ljub'ca na sred' morja
Rada bi moja bla', —
Jaz pa sem vinski brat
Pijem ga rad

Baptista.

tudi kmetsko ljudstvo se čez dalje bolj in bolj odteguje vpljivu dohovenstva, in čas nij daleč, ko z njenim čustvom nobeden drugi več kot ono samo se bode vjemalo. Skrajni čas je, da se oni del bolje mislečega duhovenstva loči od tistih, kateri svojo stopnjo v javnem življenju rabijo le za stroge sebične namene, kateri prvi pogoj ali temelj prelepe krščanske vere „ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe“, le v besedi spolnujejo, a v dejanji ne spoštujejo, in se pridružijo oni stranki, katera se za občni blagor človeštva bori in se neutrudljivo borila bode.

Domače stvari.

— (Šolsko sporočilo izobraževalnice za učitelje in učiteljice v Ljubljani) ob koncu šol. leta 1873 je izdano v nemškem in slovenskem jeziku. Iz statističnega pregleda posnemljemo, da je bilo učiteljskih pripravnikov: skupaj pri sklepu šolskega leta 39 rednih in 1 izredni učence. Med temi so razen enega vsi Slovenci. Pripravnic za učiteljice je bilo 46. Med temi je 29 Slovenk, 17 Nemk (?). Na čelu poročila je znanostna razprava od L. v. Gariboldija: „Zum erdkundlichen und geschichtlichen Unterricht an unserer Anstalt“. G. Gariboldi pove tu mnogokaj koristnega ali tudi precej neumnega. Nij naš nalog cel njegov spis kritizirati. Ali to pač nečemo prezreti, da Gariboldi hoče tam učiti, kjer se sam ignoranta kaže in kjer je znanstveno popolnem nepodučen. Tako se na pr. na strani 11. spušča v jezikoslovno kritiko slovenskega berila in graja baš to, kar je po dokazih novejšje znanostne slovanske filologije edino pravilno, a zagovarja ono kar je zastarano in nepravilno ter neznano. Treba se sam sebe podkovati, sam z znanostjo napredovati — potem se sme stoprv kritizirati — sicer se človek blamira, g. Gariboldi, kakor se blamirate v tej reči vi. „Črevlje sodi naj kopitar.“

— (Na celovski gimnaziji) je bilo letos samo 33 Slovencev. To je jako žalostno znamenje, da koroški Slovenci malo dajejo svoje sinove v šolo. Potlej nij čuda, da vse spi, če nij izobraženih domačinov, ki bi bili narodu voditelji in agitatorji. Glejte, koroški Slovenci, da več slovenskih kmetjskih dečkov v šolo spravite, to bo na korist vsem stanovom in narodu.

— (Družba sv. Mohora.) „Besed.“ piše: Razpošiljanje družbinih knjig se je v začetku tega meseca pričelo in se bo hitro nadaljevalo, tako da bodo vsi družniki knjige še konec meseca septembra v rokah imeli. Zarad dijakov so se knjige najprej poslale mestom, potem poredoma č. gg. poverjenikom tržaške, goriške, poreške, sekovske, senjske, zagrebačke, lavantinske in ljubljanske škofije.

— (Dr. Vošnjak) je bil, kakor se nam iz Laškega trga piše, pri seji občine sv. Krištof poleg trga Laško, katera je bila 15. dan avgusta, enoglasno za častnega občana voljen.

— (Iz Maribora) se nemškim listom poroča, da je mariborski škof brez obotavljenja razglasil dogovor državin o vodstvu cerkvenih matriklov o italijanskih podložnikih.

— (O Hermanovih lažeh.) Gospod Herman je vedoma lagaje trosil hudobno sumničenje in natolcevanje proti „Sl. Ted.“

in dr. Vošnjaku. Kakor vsi drugi, na katere se je sklicaval, ga tudi graški „volksbildungsverein“ v izjavi v „Tagespost“ od 15. avg. očitno na laž postavlja. Stigma klevetnika torej temu možu ostane. Sicer pa cela ta klika laže in sumniči — ali kakor bi se bolje reklo „kluni“.

— (Požar.) Iz Brežic se nam piše: Denes zjutraj je do tal pogorel hlev in prešnica posestnika Martina Sagmeistera v Podgorji blizu Pišec. Poškodovanec bil je pri banki „Sloveniji“ za 300 gld. zavarovan. Baje mu je podžgal osobni sovražnik, ki je bil zarad tatvine kaznovan. Ta nesreča naj tudi druge posestnike v našem kraju spodbudi, da si imetek svoj zavarujejo; posebno tisti, ki le obetajo zavarovanje, pa dozdej še nobeni družbi pristopili niso.

— (Iz Poljskave) na sloven. Štajerskem se nam poroča: Eden onih razbojnikov o katerih sem ob svojem času v vašem listu poročal, je že zasačen in zaprt. Upajo tudi še drugih vloviti.

Razne vesti.

* (Shod slovanskih pedagogov na Dunaji) je uradno dovoljen.

* („Wanderer“) je res s 15. avg. nehal izhajati.

* O panslavizmu je napisal nek E. Mijatović v enem najrazširjenjših angleških znanostno-političnih časopisov „The Fortnightly Review“, v katerem skuša Angležem dokazati, da Slovani zdaj ne mislijo več na političen t. j. tak panslavizem, ki bil avteničen s panrusizmom. Z mnogimi stavki spisa se sicer ne skladamo, a ipak je v tem koristno, da jemlje Angležem strah pred onim fantastičnim, niti od stani Slovanov želenim panslavizmom, kakor so si ga oni zmalali za svoj strah.

* (Strašan požar). Pred enim tednom je vstal v Vajdihofnu na Moravskem ogenj, ki se je zaradi strašnega viharja tako razširil, da je pogorelo 275 hiš, in samo 25 ostalo celih. Ogenj je na vso moč skakal od strehe; pogorelo je vse, ubogim prebivalcem nij ostalo ničesa drugega, nego okajeno zidovje. Od večjih poslopij se je ohranil deželni gimnazij pa mestna ljudska učilnica. — Cesar je podaril takoj iz lastne blagajnice ubogim pogorelcem 4000 goldinarjev, iz deželnih sredstev pa se jim je dalo 2000 gl. Ogenj se je začel v hiši nekega krčmarja; pravijo da je nekdo nalašč zažgal. Živino so še le čez tri dni polovili po polji, manjše so vse zgorele.

* (Papež o klerikalnih časopisih.) Kakor poroča „Nuova Roma“, je celo papež izrazil svojo nevoljo nad načinom bojevanja klerikalnih listov. Tako je navadno rekel kardinal-vikarju Patriziju v navzočnosti več prelatov, da nij čuda, če se kaže nepotrpežljivost nasproti cerkvenim demonstracijam, ker klerikalni listi v svojih izrazih proti drugače mislečim prestopajo vse meje; dalje je naročil kardinal-vikarju, naj gleda na to, da se bodo klerikalni listi v bodoče posluževali dostojnejšega tona proti svojim nasprotnikom.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalessière du Barry
v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalessière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljucah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprabavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in blje-

vanje tudi ob času noščnosti, sečno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zoprstavljal se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinač, 14. julija 1873.

Vašej Revalesciere imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodec in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinač,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalesciere. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravljenje.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Listnica uredništva. Potrjujemo, da gosp. Franc Selak nij pisal dopisa iz Rečice v št. 186. našega lista. G. Selak nij bil nikdar z nami v delavne zvezi. — Več nam poslanih dopisov priobčimo prihodnjic.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 18. avgusta: Rakovočevo, 1040 gld., v Kranji. — 19. avgusta: Slinčevo, 602 gld., v Kočevju. — 20. avgusta: Žnidaržičevo, 1995 gld., v Vel. Laščah. — Berčunovo, 1700 gld., v Zatičini. — Ostankovo, 1219 gld., v Postojni. — Jezernikovo, 6690 gld., v Celji. — 21. avg.: Premakljivo blago, 3004 gld., v Račjem. —

Umrli v Ljubljani

od 12. do 15. avgusta.

Gertr. Kamnikar, delavska soproga, 18 l., na mrzlici. — Mart. Dolenc, delavec, 44 l., na hiranji. — Jan. Tomec, otrok predilniškega ključarja, 3 mes., na črevnem vnetju. — Jak. Kunc, krojašk otrok, 3 l., na griži. — Emil Gvaje, tesarsk otrok, 3 l., na možg. mrtdu. — Mih. Bončar, pekovski otrok, 11 mes., na srčni bolezni. — Jos. Švigelj, delavsk otrok, 3 l., na dristi. — G. Leopoldine Sigererist, pl. Ehrenthal, soproga računskega svetovaleca pri dež. sodnji, 46 l., na trebušnem legarju. — Alojzija Čeh, mizarsk otrok, na otročjaku. — G. Johana Martinec, spedit. soproga, 64 l., na oslabiljenju. — Gertr. Sever, predilniška delavka, 20 l., na prsni vodenici. — G. Ignac Tiz, oficijal finan. direkcije, 72 l., na mrtdu. — G. Antonija Hüchel, ranocelniška vdova, 53 l., na jetiki. — Fr. Švigelj, delavsk otrok, 7 l., na dristi. — Jan. Pogačar, berač, 60 l., na pljuč. vodenici. — Lambert Polak, sin prebivalske vdove, 10 l., na griži.

Tujci.

15. avgusta

Evropa: Genel. — Grusovin. — Moraitinis iz Trsta.

Pri Elefantu: Pušner iz Novega mesta. — Kohn iz Pešte. — Liholz iz Berlina. — Šade iz Vratislava. — Palček iz Grada. — Pollaček iz Münchengratz. — Nuncio Scario iz Trsta. — Geletič iz Reke. — Kos iz St. Petersburga. — Ofenheimer z družino, Dešjak iz Trsta. — Metzner Josefine iz Karlova. — Baron Wisiak Contre Admiral iz Dunaja.

Pri Malič: Globočnik iz Železnikov. — Heiman iz Monakovega. — Veidman iz Dunaja. — Kulnik iz Vipave. — Berger iz Karlova. — Plančar, Veichter iz Trsta. — Globočnik Joh. iz Železnikov.

Pri Zamorci: Szebegyutky iz Skolnoka. — Jenko iz Škofje loke. — Jožef in Pavl Jorman iz Grada. — Collarg iz Gorice. — Kramer, Quast iz Hamburga.

Tržne cene

v Ljubljani 16. avgusta t. l.

Pšenica 6 gl. 80 kr.; — reč 4 gl. 50 kr.; — ječmen 3 gld. 40 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda

3 gl. 80 kr.; — pros 3 gl. 20 kr.; — koruza 3 gl. 80 kr.; — krompir 2 gl. 40 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 30 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 80 kr.; — slame cent 1 gld. — kr.; — drva trda 7 gld. — kr.; — mehka 5 gld. 20 kr.

V moji prodajalnici knjig in papirja se vzame

en učenec ali praktikant
potem en
trgovsk pomočnik (Comis),

ki nemški in slovenski govori, s pristojnimi pogoji. Razume se samo ob sebi, da prva poleg pravnih lastnosti dobro šolsko omiko imeti morata.

(215—2)

Janez Giontini.

Dunajska borza 16. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	10
1860 drž. posojilo	102	25
Akcije narodne banke	969	—
Kreditne akcije	236	50
London	111	—
Napol.	8	88
C. k. cekini	—	—
Srebro	105	—

Kilovim

je celó neškodljivo zdraveče mazilo za kilove od G. Sturzeneggerja v Herisan, (Švicarsko), nepričakovano zdravilo. Cena za lonček 3 gl. 20 kr. a. v. Pred ponarejanjem, ki na prevaro občinstva meri, se resno svari; nobena razločba ne more moje skrivnosti razodeti. Spričevala in zahvalna pisma popolnem ozdravljenjih se tukaj ne navedejo, ker se taisti v poduku za rabo mnogobrojao nahajajo. Prodaja jo G. Sturzenegger sam, in sledeče zaloge: v Gradci Viktor Grablovitz, lekarnica „zum Mohren“, na Dunaji Jos. Weiss, lekarnica „zum Mohren“. (177—4)

S prihodnjim šolskim letom, to je, s 1. oktobrom 1873, odpre se na

Češko slovanskej kupčijskej akademiji v Pragi

drugi letnik, s kojim doseže zavod svojo popolnost.

Namen tega zavoda je, da bi si mladeniči, ki se želé posvetiti kupčijstvu, pomnožili v drugih učilnicah pridobljene vednosti, ter jih prisposobili za bodoči poklic s praktičnimi in teoretičnimi znanostmi v kupčijstvu in vseh njegovih oddelih, in sicer tako, da bi izstopivši z akademije, bili sposobni za vsako plačano službo, v katerem si bode kupčijsem zavodu.

Akademija ima dva letnika, v kojih se učé sledeči predmeti: knjigovodstvo, kupčijsko računstvo, nauk o blagu, mehanična tehnologija, kemija, kemična tehnologija, narodno gospodarstvo, s posebnim ozirom na kupčijsko teorijo in svetovno obrtništvo, kupčijsko postavodanje, menjiški, kupčijski in colni zakoni; privilegiji, monopoli in kupčijska statistika, zemljepisje, kupčijska in kulturna povestnica, krasopisje in tesnopisje; končno jeziki in sicer mimo češkega i nemški (in sicer oba enako temeljito, da bodo absolvirani akademiki mogli vtrč hoditi z onimi drugih čeških in nemških zavodov), dalje ruski, francoski, angleški, italijanski, in ako se oglasi dostojno število slušateljev, tudi drugi slovanski jeziki.

Za slušatelje, ki nemajo potrebnega temelja, da bi se mogli prejeti v prvi letnik akademije, vredjena je pripravnica, v kojoj se bode učila češčina in nemščina, računstvo, zemljepisje, povestnica, veronauk, prirodne vede, krasopisje in risanje.

V prvi letnik akademije prejemajo se za redne slušatelje oni, ki so dovršili nižjo gimnazijo ali nižjo realko; dalje i taki, ki se sicer ne morejo izkazati z gori omenjenimi studijami, pa pokažejo pri prejemnem izpitu, da so si inace pridobili potrebnih vednostij; kdor pa nema teh znanosti, mora se podvreči sprejemnemu izpitu za pripravnico.

Pri prejemnem izpitu za prvi letnik akademije izpitavalo se bode iz češčine, računstva in zemljepisja, kakor se to terja v nižji gimnaziji ali realki; pri prejemnem izpitu za pripravnico bode se izpitavalo iz češčine in računstva, kakor to terja drugi razred gimnazijski ali realni.

Prejemali se bodo za posamezne predmete na akademiji tudi izvanredni slušatelji.

Učnine se plača na leto 120 gld. a. v., za pripravnico pa 100 gld., koji se izplačujo v poluletnih obrokih ob začetku šolskih semestrov.

Izvanredni slušatelji plačujoje za eno uro na teden 7 gld. na leto.

Plača za šolske potrebe, odmenjena za novoprišle, znaša 5 gld. a. v.

Vpisovanje se začne 26. septembra in bode trajalo do konca septembra.

Oglaš naj se v rečenem času od 8—12 dopoludne in 2—4 popoldne pri akademijiškej direkciji, ki se nahaja: štev. 4 v manjšem staromestskem predmestji (na oglu Linhartovega predmestja), kjer se tudi na vsa prašanja podavajo odgovori in pojasnjevanja; po želji se dobode tudi stanovanje pri solidnih rodbinah, v kojim bode akademiki preskrbljeni redno z vsemi domačimi potrebami.

Prejemni izpiti bodo 30. septembra in nasledujoče dni; izpitavanje se začne vselej ob devetih zjutraj.

V Pragi, dne 1. avgusta 1873.

(214—1)

V imenu odbora za ravnateljstvo in vzdrževanje češko-slovanske kupčijske akademije:

Alojzij Oliva,
predsednik.

Emanuel Tomner,
ravnatelj akademije.